

**EUROOPA LIIDU
NÕUKOGU**

**Brüssel, 15. november 2011 (21.11)
(OR. en)**

16525/11

**Institutsioonidevaheline dokument:
2008/0140 (CNS)**

**SOC 963
JAI 806
MI 553
FREMP 102**

ARUANNE

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee (COREPER I) / nõukogu (tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimused)
Eelm dok nr:	16524/11 SOC 962 JAI 805 MI 552 FREMP 101
Komisjoni ettepaneku nr:	11531/08 SOC 411 JAI 368 MI 246
Teema:	Ettepanek: nõukogu direktiiv, mis käsitleb võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamist sõltumata isikute usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest - Eduaruanne

I. SISSEJUHATUS

Komisjon võttis 2. juulil 2008 vastu nõukogu direktiivi ettepaneku, mille eesmärk on laiendada kaitset usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel diskrimineerimise eest ka väljapoole tööhõive valdkonda. Kavandatava direktiiviga, mis täiendab kehtivaid EÜ õigusnorme selles vallas,¹ keelatakse diskrimineerimine eespool nimetatud põhjustel järgmistes valdkondades: sotsiaalkaitse, sealhulgas sotsiaalkindlustus ja tervishoid; sotsiaaltoetused; haridus; ning juurdepääs kaupadele ja teenustele, sealhulgas eluasemele.

¹ Eelkõige nõukogu direktiivid 2000/43/EÜ, 2000/78/EÜ ja 2004/113/EÜ.

Sellel etapil oli valdav enamik delegatsioone ettepaneku suhtes põhimõtteliselt positiivselt meelestatud ning paljud kiitsid heaks asjaolu, et ettepaneku eesmärk on täiendada olemasolevat õigusraamistikku, käsitledes kõiki nelja diskrimineerimise põhjust horisontaalse lähenemisviisi abil.

Enamik delegatsioone on kinnitanud, et on oluline edendada võrdset kohtlemist kui Euroopa Liidu ühist sotsiaalset väärtust. Mitu delegatsiooni on eriti rõhutanud ettepaneku tähtsust ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni (UNCPRD) kontekstis. Mõni delegatsioon oleks siiski eelistanud puudega isikute suhtes kaugeleulatuvamaid sätteid.

Teatavad delegatsioonid on diskrimineerimise vastase võitluse tähtsust rõhutades siiski säilitanud üldise reservatsiooni, pidades küsitavaks vajadust komisjoni ettepaneku järele, millega nende arvates sekkutakse teatavates küsimustes liikmesriikide pädevusse ja mis on nende arvates vastuolus subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega.

Teatavad teised delegatsioonid on samuti soovinud täpsustusi ning väljendanud muret iseäranis seoses õiguskindluse puudumise, pädevuse jaotuse ning ettepaneku praktilise, rahandusliku ja õigusliku mõjuga.

Praegu on kõik delegatsioonid säilitanud ettepaneku suhtes üldise analüüsi reservatsiooni. CZ, DK, FR, MT ja UK on säilitanud parlamentaarset analüüsi reservatsiooni; CY ja PL on säilitanud keelelise analüüsi reservatsiooni. Komisjon on vahepeal oma esialgset ettepanekut kinnitanud ning säilitab mis tahes selle muutmiseks tehtud ettepaneku suhtes analüüsi reservatsiooni.

Euroopa Parlament võttis oma arvamuse vastu konsulteerimismenetluse korras 2. aprillil 2009². Lissaboni lepingu jõustumise järel 1. detsembril 2009 kohaldatakse selle ettepaneku suhtes nüüd Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 19; seega on pärast Euroopa Parlamendilt *nõusoleku* saamist vajalik nõukogu ühehääline otsus.

II. NÕUKOGU TÖÖ POOLA EESISTUMISE AJAL

Pärast seda, kui nõukogu (töehõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimused) oli 17. juunil 2011 teavitanud Ungari eesistumise ajal saavutatud edust³, jätkas sotsiaalküsimuste töörühm Poola eesistumise ajal ettepaneku läbivaatamist⁴, analüüsides põhjalikult sätteid, mis käsitlevad *vanust kui diskrimineerimise tegurit*.

Töörühm vaatas läbi küsimustiku⁵, milles keskendutakse direktiivi eelnõu artikli 2 lõigetes 6–7 sisalduvatele vanuse alusel tehtavatele eranditele. Delegatsioonidel paluti esitada oma seisukoht selle kohta, kuidas tuleks sõnastada selle erandi mitmesuguseid aspekte.

Selle arutelu ning saadud kirjalike vastuste põhjal valmistas eesistujariik ette mitmed redaktsioonilised ettepanekud⁶, milles keskendutakse järgmistele küsimustele:

a) Vanuse alusel erandite tegemine üldiselt (artikli 2 lõige 6, artikkel 3 ja põhjendus 14a)

Õiguskindluse suurendamiseks, nii et direktiivi kohaselt oleksid lubatud teatavad õigustatud erinevused kohtlemises, pakkus eesistujariik välja kaks võimalikku lähenemisviisi: kohaldada siseriiklikus õiguses kehtestatud vanusepiirangute *põhjendatuse eeldamist*, kuid selgitada seda põhjendustes (variant A), ja *jätta vanusepiirangud sotsiaalkaitses, tervishoius ja hariduses kohaldamisalast välja* (variant B). Paljud delegatsioonid väljendasid oma eelistust variandi B suhtes. Teised delegatsioonid, samuti komisjoni esindaja eelistasid varianti A.

² Vt dok A6-0149/2009. Raportöör oli Kathalijne Maria Buitenweg (Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsioon). Uus Euroopa Parlamendi raportöör on Raül Romeva I Rueda (ES, Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsioon).

³ Vt 10615/11.

⁴ Töörühm arutas ettepanekut 19. septembril ja 7. novembril.

⁵ 12054/11.

⁶ 15704/11.

Lisaks tegi eesistujariik ettepaneku, et jagatud tõendamiskohustuse reeglit ei tuleks kohaldada põhjendatuse eeldamise korral teatavate vanusega seotud sätete puhul (ning hagejad, kes peavad ennast diskrimineerimise ohvriks, peaksid seega kogu tõendamiskohustuse enda kanda võtma). Teatavad delegatsioonid olid seisukohal, et kogu tõendamiskohustuse panemine hageja õlgadele võib olla liiast. Siiski rõhutas komisjoni esindaja, et kostja oleks endiselt kohustatud tegema kohtumenetluses koostööd.

b) Alaealised (artikli 2 lõige 8)

Eesistujariik tegi ettepaneku, et direktiiv ei tohiks piirata alaealiste kaitset käsitlevate meetmete kohaldamist. Mitmed delegatsioonid toetasid seda lähenemisviisi, samuti pidas seda vastuvõetavaks komisjoni esindaja. Mõned delegatsioonid eelistasid jätta alaealised vanuselise diskrimineerimise osas direktiivi kohaldamisalast välja, samas kui teised delegatsioonid pooldasid alaealiste jätmist direktiivi kohaldamisalasse.

c) Finantsteenused (artikli 2 lõige 7)

Teatavatel juhtudel lubab direktiivi eelnõu finantsteenuste osutamisel proportsionaalseid erinevusi kohtlemises vanuse ja puude alusel. Eesistujariigi redaktsioonilistes ettepanekutes püüti nende sätete õiguskindlust suurendada, muutes teksti muu hulgas nii, et kõnealuse erandi puhul ei ole enam tegemist pelgalt liikmesriikidele kättesaadava valikuvõimalusega. Samuti püütakse eesistujariigi tekstis saavutada suuremat selgust puuet ja vanust käsitlevate sätete eraldamise kaudu.

Paljud delegatsioonid toetasid vanust ja puuet käsitlevate sätete eraldamist. Teatavad delegatsioonid olid seisukohal, et finantsteenuseid käsitlevad eeskirjad tuleks kehtestada riiklikul tasandil. Samuti tegid delegatsioonid mitmesuguseid ettepanekuid seoses konkreetsete eeskirjadega, mis käsitlevad proportsionaalseid erinevusi kohtlemises vanuse või puude alusel.

Nõukogu õigustalitus esitas samuti kirjaliku panuse⁷, milles käsitletakse Euroopa Kohtu poolt kohtuasjas C-236/09 (Test-Achats) tehtud otsuse tagajärgi.

Üldiselt leidsid eesistujariigi redaktsioonilised ettepanekud paljude delegatsioonide poolt laialdast toetust; leiti, et ettepanekud on samm õiges suunas, kuid sellegipoolest on vaja jätkata tööd nii vanust diskrimineerimise tegurina käsitlevate sätete kui ka muude küsimustega⁸.

III. LAHENDAMATA KÜSIMUSED, MIDA POOLA EESISTUMISE AJAL EI ARUTATUD

Arutada tuleb veel mitut lahendamata küsimust, sealhulgas järgmisi:

- pädevuse jaotus, üldine kohaldamisala ja subsidiaarsus;
- puudega inimesi käsitlevad sätted, sealhulgas puuetega inimeste juurdepääs ja mõistlike abinõude võtmine seoses puuetega inimestega;
- rakendamise ajakava;
- õiguskindlus direktiivis tervikuna ning
- muud küsimused⁹.

IV. KOKKUVÕTE

Kuigi Poola eesistumise ajal on tehtud märkimisväärseid edusamme seoses nende sätete selgitamisega, milles käsitletakse *vanust diskrimineerimise tegurina*, on olemas ilmne vajadus ettepanekuga veel põhjalikult töötada.

Komiteel palutakse käesolev aruanne teadmiseks võtta ja edastada see 1. detsembril 2011 kokku tulevale nõukogule (tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimused).

⁷ Dok 16258/11.

⁸ Delegatsioonide seisukohad on üksikasjalikumalt esitatud dokumendis 16524/11.

⁹ Kokkuvõtet delegatsioonide seisukohtadest kõnealuse ettepaneku suhtes tervikuna vt dok 12447/11.